

РЕЦЕНЗИЯ
от Проф. Д-р Гено Киров Киров, д.м.н.

Относно: Конкурс за избор за заемане на академичната длъжност „професор” по научната специалност „Обща хирургия” (03.01.37) за нуждите на Клиниката по чернодробна, жлъчна, панкреатична и обща хирургия, МБАЛ „Токуда Болница София” АД, обявен в ДВ бр.53/14.07.2015 год.

В обявения конкурс единствен кандидат е Доц. Д-р Кирил Василев Драганов, д.м.н.

Доц. Кирил Драганов, д.м.н. е роден на 29.02.1964 год. в гр. Павликени. Завърши висше образование „медицина” в МУ - Плевен през 1991 год. Придобива специалност по „Хирургия” през 1998 год. и „Онкология” през 2000 год. През 2002 год. защитава успешно дисертационен труд за придобиване на научната и образователна степен „доктор”, а през 2015 за научната степен „доктор на науките”. През 2009 год. придобива академичната длъжност „доцент”.

За настоящия конкурс Доц. Кирил Драганов се представя със следните научни трудове:

1. Дисертационен труд за придобиване на научна и образователна степен „доктор” - 1;
2. Дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките” - 1;
3. Монография – 1;
4. Участие като съавтор в раздели на учебници и ръководства на английски език – 1;
5. Участие като автор и съавтор в раздели на учебници и ръководства на български език – 47;

6. Статии на висок печат в медицински издания на английски език – 11;
7. Статии на висок печат в медицински издания на български език – 47;
8. Доклади на английски език в международни научни форуми и национални научни форуми с международно участие – 11;
9. Доклади на български език в международни научни форуми и национални научни форуми с международно участие – 38.

Общият брой на научните трудове за участие в конкурса е 158.

Общият импакт-фактор на кандидата е 11.823.

Общата цитируемост е 40, от които в чуждия печат са 28, а в българския – 12.

От цялостната научна продукция 61 труда са публикувани след 2009 год., т.е. след придобиването на академичната длъжност „доцент”. В 91 от научните трудове Доц. Драганов е първи и/или единствен автор, в 42 – втори автор и в останалите 25 – трети или следващ автор.

Представените научни трудове могат да бъдат обособени в няколко раздела:

Раздел I. Портална хипертония

Заштита е дисертация за придобиване на научна и образователна степен „Доктор” на тема “Проучване на някои актуални проблеми на диагностиката и оперативното лечение при пациенти с клинично сигнификантна портална хипертония”. Във връзка с дисертационния труд са публикувани 8 статии и доклади в сборници с пълен текст. Издадена е една монография - „Портална хипертония – диагностика и лечение” под редакцията на Проф. Д-р Р. Гайдарски, д.м.н. Общо публикациите на тази тема са 22, като 12 от тях са издадени след защитата на дисертационния труд.

Според нас обобщено могат да се посочат няколко основни приноса:

- ✓ Извършен е актуален анализ на съвременната диагностика, стадиране и оперативно лечение на порталната хипертония. В практически аспект постигнатите резултати корелират с тези на много водещи клиники по света;
- ✓ Извършено е топографо-анатомично проучване на трупен материал върху вариантите наlienалната вена във връзка с извършването на сплено-рenalните шънттове по Linton и Warren – принос с практическа и научна стойност;
- ✓ Създаден е в експериментални условия върху пълхове прехепатален блок чрез стенозиране на v.portae, доказано чрез Blood Flow-meter. Патохистологично е верифицирано наличието на езофагеални, stomachни и duodenalни варици със статистическа достоверност;
- ✓ Проучена е ролята на етиологията на порталната хипертония при ранните и късните следоперативни усложнения и леталния изход след шънттовите и ablтивните операции – с прогностична стойност;
- ✓ Установена е зависимост между хиперспленизма и количеството на интраоперативната кръвозагуба при шънтови и ablтивни операции с прогностична стойност в ранния следоперативен период;
- ✓ Създаден е оригинал мезентерико-инфериор-рenalен шънт, неописан до момента в литературата;
- ✓ Модифициран метод на операцията на Sugiura-Futagawa е приложен при 25 пациенти с много добри ранни и късни резултати;
- ✓ Анализирани са показателите при болните с цироза, като е установена прогностична стойност за ранните и късни следоперативни резултати;
- ✓ Създаден е собствен алгоритъм на поведение при избор на подходящ оперативен метод на лечението на порталната хипертония, при всеки отделен пациент.

Раздел II. Хирургично лечение при пациенти с неколоректални чернодробни метастази

Успешно е защитен дисертационен труд за придобиване на научна степен „Доктор на науките“ на тема “Неколоректални чернодробни метастази – хирургично лечение, резултати, сравнителни анализи, алгоритми”, Катедра по обща и оперативна хирургия, Медицински Университет София на 12.06.2015 год. Във връзка с този дисертационен труд са публикувани и 25 научни труда – статии в списания и доклади с пълен текст в сборници от конгреси и конференции. По-важните приноси от този раздел могат да бъдат обобщени в следния порядък:

- ✓ Извършено е мащабно по рода си проучване върху тази тежка патология;
- ✓ На базата на голям личен опит е създаден алгоритъм на хирургична тактика и подход при диагностиката, оперативното лечение и следоперативното проследяване при допълнителна химиотерапия;
- ✓ Изработен е аналитичен алгоритъм за оценка на прогностичните фактори – пред- и следоперативни показатели;
- ✓ При строго научен подход е доказана статистическа достоверност от получените резултати при наличието на две или повече съпътстващи заболявания от една страна и постоперативните усложнения от друга;
- ✓ Анализирана е патохистологичната характеристика във връзка с възможността за хематогенно дисеминиране при сравнително ранни и високо диференцирани тумори;
- ✓ Искreno са споделени резултатите от мултивисцералните резекции на неколоректални чернодробни метастази;
- ✓ Извършен е статистически достоверен сравнителен анализ при чернодробната хирургия на метахронни неколоректални и колоректанти

чернодробни метастази – по отношение на техния ранен следоперативен морталиитет и морбидитет;

- ✓ В зависимост от обема на оперативната интервенция е изследвана общата далечна преживяемост, което дава основание за приложение на агресивната хирургия при тази тежка патология при правилно интерпретирани показания;
- ✓ От особен интерес с приносен характер е приложената скорингова система за предоперативна оценка на относителните контраиндикации при пациенти с неколоректални чернодробни метастази, като се отчита опасността от усложнения и фатален изход в ранния следоперативен период и се дава отговор на дилемата „ползи“ срещу „risk“. Така авторът определя вида и обема на агресивната хирургична интервенция.

Раздел III. Жълчно-чернодробна и панкреатична хирургия

- ✓ Публикувани са редица статии и доклади в сборници (пълен текст) и са направени 5 научни съобщения на наши научни форуми с международно участие. Споделен е собственият опит в диагностиката и лечението на пациенти с инсулиноми, като статията е с приз „Най-добра статия на сп.Хирургия“ за 1998 год.;
- ✓ Друг съществен принос на автора са публикациите му за невроендокринните тумори и участието му при създаването на епидемиологичния регистър за NET;
- ✓ Споделен е опит от лечението на вътрешни билиарни фистули, като е изразено мнение, че добрата предоперативна диагностика определя и правилно приложената хирургична тактика;

- ✓ Направена е интерпретация и паралел между консервативната и радикална хирургия на чернодробната ехинококоза, като и изтъкнато предимството на активния хирургичен метод;
- ✓ Направено е научно изследване на виталността на черния дроб в зависимост от анатомичните вариации на кръвоснабдяването и оперативната техника на експлантация и времето на студената и топлата исхемия при мултиоргантата експлантация от кадаверичен донор;
- ✓ Панкреатичната хирургия също е в широкия обсег на оперативната и научната дейност на автора. Едно от важните неща в случая е прецизирането на индикациите за обема на хирургичната интервенция, което е изключително важно за морбидитета и морталитета при тази тежка патология;
- ✓ Онкохирургията на черния дроб, жлъчните пътища и панкреато-дуоденалния тъгъл е развита в значителен брой публикации. С приносен характер в тези случаи е изработването на алгоритъм за диагностика, интраоперативна оценка и хирургичния подход при тази също така тежка патология, като стремежът винаги е бил към умерен радикализъм

Раздел IV. Гастро-интестинална хирургия

- ✓ Публикувани са значителен брой трудове - 15 статии и доклади в сборници с пълен текст, както и са направени 12 научни съобщения на национални научни форуми.
- ✓ Застъпен е основно stomашният карцином, като тук се поставя ударения на разширения обем и агресивната хирургична тактика при спазване на индивидуален подход.
- ✓ Друга важна патология в този раздел са вътрешните и външните чревни фистули с тяхната етиопатогенеза и клинична изява. В тези случаи подходът към всеки пациент и творчески и индивидуален.

- ✓ Изработен е диагностично-терапевтичен алгоритъм при външни уретерални обструкции при болни с колоректален карцином.

Раздел V. Varia - специна хирургия, херниология, мамология

- ✓ Вниманието е акцентуирано върху тежките форми на острия апендицит със закъсняла и погрешна първоначална диагноза, водещи до забавяне на оперативната интервенция.
- ✓ Друга патология с много актуално значение са кръвоизливите от стомашно-чревния тракт. Приносен характер има алгоритъмът на поведение, особено съчетан със съвременните диагностични и терапевтични методи.
- ✓ Отделни публикации с научно значение са представените в областта на съвременните методи на пластика в херниологията, карцинома на млечната жлеза и някои казуистични случаи от хирургичната практика.

Учебно-преподавателска дейност

Доц. Драганов има необходимия хорариум за заемане на академичната длъжност „професор“. Той води обучението на стажант-лекари, специализиращи хирургия, както и тематични курсове за хирурзи и медицински сестри с учебна натовареност от 2009 год. до м.08.2015 год. общо 3561 екв.ч., или 143 екв.ч. /годишно. Гост-лектор е на III, IV и V Postgraduate Course of IASGO, провеждани във ВМА, София, както и на Националния обучителен семинар по онкология за студенти-медици, проведен в МУ - Плевен през 2012 год. Поканен е за гост-лектор на курс по чернодробна хирургия, който ще се проведе в периода 26.10.-30.10.2015 год. в Университетската Първа Болница на Астана, Казахстан.

Заключение

Доц. Кирил Драганов е изграден и ерудиран хирург, учен и преподавател с национална и международна презентация, което ми дава основание за препоръчам на многоуважаемото научно жури да му присъди академичното звание „професор” за съответната длъжност.

Рецензент: .....

/Проф. Д-р Гено Киров Киров, д.м.н./

17.10.2015.

София